

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ

ГРАДСКЕ БИБЛИОТЕКЕ КАРЛО БИЈЕЛИЦКИ У СОМБОРУ ЗА 2021. ГОДИНУ

Библиотека статистика за 2021. годину	3
Чланови	3
Коришћење фондова и услуга	3
Фондови	4
Принављање грађе	4
Електронска обрада библиотечко-информационе грађе у Cobiss програму	5
Дигитализација грађе	6
Матично одељење	6
Научно одељење	7
Завичајно одељење	8
Позајмно одељење	9
Дечје одељење	12
Акредитовани семинари	14
Библиотекарско друштво Србије	14
Конференције, стручно-научни скупови	15
Делатности и услуге	17
Издавачка делатност	17
Књижара	19
Књиговезница	20
Књиге на кућну адресу	20
Програмски садржаји	20
Програми народних књижница и читаоница у селима	21
Манифестације	21
Сарадња са установама, удружењима и невладиним организацијама	23
Финансирање текућих инвестиција и програма јавних радова	23

Управни и Надзорни одбор библиотеке.....	24
Синдикат	25

Извештај о раду Градске библиотеке Карло Бијелички у Сомбору за 2021. годину

Програме и пројекте библиотеке у 2021. години финансирао је оснивач средствима за основну делатност уз подршку *Министарства културе и информисања Републике Србије, Покрајинског секретаријата за културу јавно информисање и односе са верским заједницама АП Војводине и Националне службе за запошљавање*. Ове институције подржале су манифестације, послове дигитализације, набавку публикација и издавачку делатност.

Библиотечка статистика за 2021. годину

Чланови

У библиотеку се прошле године први пут учланио или је обновило своје чланство **4567** корисника, 2728 женског и 1839 мушког пола, односно 6% укупног становништва Сомбора. Предшколци, ученици основних и средњих школа чине заједно са студентском популацијом 57% укупног чланства. Поменути проценти добијени су посматрањем односа броја чланова и броја становника који је добијен последњим пописом становништва из 2011. године. Како се, нажалост, број житеља у Сомбору и околним селима (нарочито деце) последњих година драстично смањује, за претпоставити је да библиотечко чланство, као и увек, чини од 8 до 10% укупног становништва.

Право на потпуно бесплатно коришћење библиотечких фондова и услуга имала су деца предшколског узраста и ученици првог разреда основне школе, корисници социјалне помоћи те незапослени брачни парови и њихова деца.

Повлашћено чланство, уз симболично плаћање израде чланске карте, имали су старији од 65 година, незапослена лица, даваоци крви и особе са инвалидитетом и посебним потребама.

Коришћење фондова и услуга

У 2021. години читаоци су позајмили 47.786 књига (обрт фонда 0,1) и 286 примерака новина и часописа.

Статистика белџи 1995 посета библиотечким читаоницама и 45 интернет-сесије; 3667 посета програмима, промоцијама и радионицама које су организоване у библиотеци. Овај број обухвата и посете разних стручних и туристичких група. Важно је напоменути да је корисницима од пре пар година омогућен WiFi, бежична рачунарска локална мрежа, тако да је број интернет-сесија на корисничким лаптоп рачунарима и паметним телефонима далеко већи, али још није обухваћен библиотечком статистиком.

Аутоматизација позајмице библиотечко-информационе грађе на Позајмном одељењу за одрасле кориснике и Дечјем одељењу омогућила је читаоцима да од куће, помоћу рачунара, преко COBISS/OPAC-а, а у оквиру сервиса *Моја библиотека*, резервишу или продуже позајмицу грађе. Било је 693 посета овог типа током којих је обављено 1479 трансакција, резервација или продужења позајмице грађе.

Иначе, читаоци су могућност резервације наслова за које су били заинтересовани користили 3084 пута, а могућност продужења рока позајмице 5866 пута.

Међубиблиотечком позајмицом, за потребе одређених корисника, позајмљене су из других библиотека у Републици Србији **72** библиотечке јединице. Сомборска библиотека је другим библиотекама у Србији дала на привремено коришћење из својих фондова **11** библиотечких јединица.

Регистровано је **9386** посета интернет презентацијама библиотеке, од тога **7532** посете сајту библиотеке (www.biblioso.org.rs) и **1854** посете интернет презентацији Дечјег одељења (www.biblionica.rs). Фејсбук странице библиотеке прати 2954 одрасле особе и 1813 деце и Инстаграм 1024 особе.

Фондови

На крају 2021. године библиотека располаже, по инвентару, књижним фондом у коме се налази **386 949** књига (4 књ. по становнику): 293 177 на српском, 66 752 на мађарском и 27 020 књига на осталим језицима.

У фонду серијских публикација чувају се примерци и годишта **679** наслова часописа, новина, недељника и магазина на српском, мађарском, немачком и осталим језицима, који су обрађени у оквиру **6515** инвентарних јединица (годишта). У електронском каталогу сада се налази 490 записа (наслова, сигнатуре) ових публикација.

Фонд некњижне грађе чине **325** библиографских јединица електронске и некњижне грађе: **280** примерка CD/DVD-а, **24** штампане музикалије, нотне свеске, **18** примерака картографске грађе, **1** кутија с коцкама, **2** играчке.

Принављање грађе

Књижни фонд увећан је током године за **4492** књиге. Средствима које су обезбедили оснивач и Покрајински секретаријат за културу купљено је 1045 књига; Министарство културе Републике Србије откупило је 1483 примерка нових наслова, а 1964 књиге су поклонили издавачи, аутори, грађани Сомбора и других места. Професор др Светозар Ливада из Загреба поклонио је 180 књига огранку у Чонопљи. Читаоцима књига на мађарском језику у Сомбору, Бездану, Телечки и Дорослову књиге је поклонио Национални савет Мађара у Војводини. Као и претходних година, поклон је стигао из Народне библиотеке Србије и Универзитетске библиотеке „Светозар Марковић“ у Београду.

Фонд некњижне грађе увећан је за **5** примерака некњижне грађе (2 штампане музикалије и 2 географске карте).

Библиотека је примала бројеве **44** наслова серијских публикација: 38 на српском, 1 на мађарском, 4 на хрватском, 1 на русинском; 3 за децу и 42 за одрасле читаоце. Библиотека је издавач часописа Домети.

	Куповина	Размена за Домете	Поклон
Новине	9		3

Часописи	3	16	13
Наша издања, часописи		1	

Библиотека је за све огранке (14) куповала по један примерак *Сомборских новина*; огранцима у Бачком Моноштору, Бачком Брегу и Светозару Милетићу КУД *Владимир Назор* из Сомбора поклонио је примерке *Мирољуба*, а примерке *Буњевачких новина*, *Тандрчка* и *Боцка* поклонио је Буњевачки информациони центар из Суботице.

Серијске публикације које у виду поклона стигну једном, или стижу спорадично, не обрађују се.

Електронска обрада библиотечко-информационе грађе у Cobiss програму

Сомборска Библиотека, заједно са још 236 библиотека у систему, као пуноправна чланица националног библиотечко-информационог система са узајамном каталогизацијом (ВБС) и корисник програмске опреме Cobiss3, активно учествује у систему узајамне каталогизације COBIV. SR у којој се налази преко три милиона библиографских записа у бази: књига 2 133 598, чланака 1 134 002, часописа 78 245, ЦД/ДВД-јева 12 246.

У 2021. години на обради библиотечко-информационе грађе, у оквиру кооперативног онлајн библиографског система и сервиса Cobiss у централном сегменту Cobiss3/ Каталогизација, радило је пет библиотекара са лиценцом за узајамну каталогизацију, односно додатним привилегијама за обраду, креирање и уређивање библиографских и нормативних записа, преузимање библиографских записа из узајамног у локални електронски каталог, монографских и серијских публикација, интегративних и електронских извора из COBIV-а и различитих страних база података. Настављено је уношење у базу библиотечке грађе која се налази у лисном каталогу (стари књижни фонд). У Cobiss систему ради библиотекар - информатичар са лиценцом за узајамну каталогизацију и посебним дозволама за приступ електронској бази у свим сегментима система, на нивоу одговорности администратора, за самостално управљање корисничким именима и привилегијама, одржавање, дефинисање, разрешавање локалних библиографских записа и ажурирање кодираних вредности за потребе локалне апликације базе ГБСО у оквиру програмске опреме Cobiss3. У оквиру локалних апликација велика пажња посвећена је уједначавању уноса и приказу локалних података који су намењени крајњим корисницима. Уједначеност је у великој мери обезбеђена форматом COMARC/H за податке о фонду.

Имплементацијом нормативне контроле личних имена у систему COBISS.SR. омогућено је извођење поступака у раду са нормативним записима.

У сегменту COBISS3 / Позајмица на Дечјем и Одељењу за одрасле кориснике раде библиотекар са лиценцом и одговарајућим привилегијама у аутоматизованом поступку позајмице.

Члановима библиотеке омогућено је коришћење унапређеног окружења „*Моја библиотека*“ коришћењем нове апликације COBISS+ која омогућава крајњим корисницима онлајн приступ у тражењу релевантних информација о расположивој библиотечко-информационој грађи узајамној бази података COBIV, као и по локалним базама података COLIB.SR библиотека чланица COBISS система, нормативној датотеци од

личних имена CONOR и ELINKS бази података о интернет линковима до електронских публикација.

На крају 2021. године у бази ГБСО укупно је креирано, допуњено и преузето из узајамне библиографске базе 106 268 библиографских записа за све врсте публикација. Од тога 16 317 креираних и 89 980 преузетих библиографских записа, односно 190 528 библиографских јединица и 544 нормативна записа. У електронском каталогу Библиотеке налази се 3 457 библиографских јединица серијских публикација и 275 библиографских јединица електронске и некњижне грађе.

Библиотека користи трећу генерацију програмске опреме COBISS3 у свим подржаним сегментима библиотечно-информационог пословања.

COBISS3 едукација - курсеви одржани у НБС Србије

Сви састанци и презентације у 2021. години одржани су on line на Zoom платформи.

Дигитализација грађе

Као и предходних и ове године захваљујући ангажовању два стручна и оспособљена лица по програмима Јавних радова Националне службе за запошљавање дигитална база је богатија за нове бројеве Сомборских новина и Дунатаја.

Настављена је и обрада OCR-ом дела Вељка Петровића, као припрема за објављивање четврте књиге Сабраних дела Вељка Петровића.

Матично одељење

Градска библиотека „Карло Бијелички“ у Сомбору матична је библиотека Западнобачког округа у коме је регистровано још 66 библиотека и библиотечких јединица: јавне општинске, школске и специјалне библиотеке, библиотеке у предузећима општег типа. У Матичном одељењу запослен је један дипломирани библиотекар.

Каталошко-библиографска обрада библиотечно-информационе грађе и извора аутоматизована је у складу са стандардима у матичној библиотеци у Сомбору, у јавним општинским библиотекама у Апатину, Кули и Оџацима, као и у библиотекама Градског музеја у Сомбору и Основне школе „Жарко Зрењанин“ у Апатину.

Библиотеке у Сомбору и Кули чланице су система узајамне каталогизације COBISS3, док јавне библиотеке у Апатину и Оџацима, библиотеке Градског музеја у Сомбору и ОШ „Жарко Зрењанин“ у Апатину користе програм WINISIS. Неколико школских библиотека, библиотека Месне заједнице „Нова Црвенка“ и библиотека Немачког удружења «Адам Беренц» из Апатина, користе у свом раду локалне програме који не одговарају сасвим стандардима струке.

Позајмица грађе и корисничка база аутоматизоване су у Градској библиотеци у Сомбору и Народној библиотеци у Кули.

Једино сомборска библиотека има уређену збирку старе и ретке грађе која је законски заштићена као културно добро и завичајну збирку организовану као засебно одељење у којем ради један дипломирани библиотекар.

Стручна помоћ пружена је шездесет седам пута (у библиотечким просторијама, телефоном, мејлом), а надзор над стручним радом извршен је у три библиотеке:

1. Народна библиотека «Миодраг Борисављевић» Апатин
2. Народна библиотека «Бранко Радичевић» Оџаци
3. Народна библиотека Кула

Прошле године у читавом округу ниједан кандидат није полагао стручни испит, нити је поднео захтев за доделу виших стручних звања.

За стручне раднике у Сомбору организован је, у сарадњи са Градском библиотеком «Владислав Петковић Дис» из Чачка акредитовани семинар *Библиотечке услуге на длану: планирање, развој и коришћење мобилних технологија и апликација*. Предавач је био директор чачанске библиотеке и председник Библиотекарског друштва Србије Богдан Трифуновић. У оџачкој библиотеци одржан је такође акредитовани семинар за њихове раднике *Облици и методе дигиталних комуникација у раду са младим корисницима библиотечких услуга*. Организатор и предавач је био Мирко Марковић.

Матично одељење је редовно, примењујући методе библиотечке статистике пратило рад одељења и огранака сомборске библиотеке. На нивоу округа, ажурирала се електронска онлајн база Мрежа библиотека Србије.

Матично одељење је координисало набавку библиотечко-информационе грађе за сва одељења и огранке сомборске библиотеке.

Вршење матичних функција и у 2021. години претрпело је извесне измене у односу на планирано због трајања епидемије корона вируса.

Народне књижнице и читаонице Поред градских одељења, Библиотеку чине и стационирани огранци у четрнаест села на подручју града Сомбора. И у 2021. години огранци су обављали своју делатност у промењеној организационој шеми. Седморо књижничара раде у по два огранка, а сваки од њих отворен је за кориснике три дана у недељи и прве суботе сваког другог месеца.

Научно одељење

Научно одељење чине Одељење за набавку и обраду библиотечко-информационе грађе и Одељење за стручну литературу и референсну збирку и периодику. Научно одељење представља центар стручне обраде библиотечко-информационе грађе. Запослени на овом одељењу вршили су каталошко-библиографску обраду свих врста библиотечко-информационе грађе која је даље дистрибуирана по одељењима. При обради су се поштовали законски прописи и међународни библиографски стандарди. Процес обраде је аутоматизован и обављају га запослени са одговарајућим лиценцама у систему узајамне каталогизације COBISS. У складу са принципом отворености и доступности за кориснике сви библиографски записи су видљиви у локалном и узајамном електронском каталогу, а фондови лако претраживи преко апликација за рачунаре и мобилне уређаје.

Научно одељење је у сарадњи са Матичном службом која координира набавку учествовало у процесу набавке свих врста библиотечко-информационе грађе. Грађа је принављана путем поклона, куповине, размене и откупа Министарства културе и информисања. При избору се водило рачуна о потребама корисника и актуелности, уз континуирано праћење најновије издавачке продукције.

Библиотекари запослени на Научном одељењу омогућавали су коришћење фонда стручне књиге, легата, референсне збирке и периодике у читаоницама - Читаоници за научни рад и Лазиној Е-читаоници. Због епидемије вируса корона и мера које су уведене у Републици Србији Читаонице су биле на располагању корисницима уз поштовање свих прописаних превентивних мера које је препоручио Штаб за ванредне ситуације града Сомбора, а које се односе на спречавање ширења заразне болести ковид 19.

Током 2021. године Читаонице су имале 1.625 посета корисника различитих категорија – студенти, пензионери, ученици основних и средњих школа, запослени и незапослени. Коришћено је 605 јединица библиотечко-информационе грађе из фонда Научног одељења. На захтев корисника вршена је међубиблиотечка позајмица. Из фонда наше библиотеке, а за потребе корисника других библиотека, позајмљено је 12 јединица библиотечко-информационе грађе. За потребе наших корисника позајмљено је 73 јединице библиотечко-информационе грађе из других библиотека и установа у Републици Србији, као и из Републике Српске.

ЕУТЕКА

Сомборска библиотека, као чланица мреже ЕУТЕКА, редовно добија и корисницима нуди актуелне публикације и информације о Европској унији и процесу приступања Србије европским интеграцијама. Пројекат *ЕУТЕКА - ЕУ у вашој библиотеци* спроводи се на иницијативу Делегације ЕУ у Републици Србији, Министарства културе и информисања, Канцеларије за европске интеграције и Народне библиотеке Србије. На Научном одељењу, у Лазиној Е-читаоници, налази се ЕУТЕКА полица са публикацијама и информативним материјалом о Европској унији, као и рачунар који је намењен претраживању званичних сајтова институција и организација повезаних са Европском унијом.

Завичајно одељење

У 2021. години фонд Завичајног одељења приновљен је са 70 нових наслова, односно, 90 библиографских јединица, тако да на крају године, по инвентару, поседује 6561 публикацију.

Библиотечка грађа, набављена путем обавезног примерка, куповине и поклона, електонски је обрађена и увршћена у фонд.

У склопу сталног стручног усавршавања, библиотекрка Марија Чачић, присуствовала је акредитованом семинару „Библиотечке услуге и садржај на длану“ одржаном у Сомборској библиотеци.

Марија Чачић је, током целе године, била ангажована на пословима припреме, каталожке обраде и уређења збирке легата Мирослава Јосића Вишњића. Легат је отворен 17. децембра 2021. године.

У 2021. години, у електронску базу COBISS, унето је преко 640 наслова из Легата. Укупан број наслова је 1323.

Послови на заштити публикација из фонда старе и ретке књиге Сомборске библиотеке одвијали су се и у 2021. години. Конзервација и рестаурација 8 раритетних књига, као и ранијих година, извршена је у Библиотеци Матице српске, на Одељењу заштите публикација, а пројекат је финансиран од стране Министарства културе и информисања. Пред крај године издвојена је нова група књига (22) коју је потребно заштитити од даљег пропадања. Предложене књиге налазе се у Библиотеци Матице српске где је начињен увид у њихово физичко стање и извршена процена вредности послова на техничким мерама заштите. Са тим подацима, и у 2022. години конкуришемо за финансирање овог значајног пројекта из области заштите старе и ретке библиотечке грађе.

Позајмно одељење

Позајмица библиотечке грађе је аутоматизована и онлајн доступна корисницима за претраживање од новембра 2008. године и на тај начин омогућила ефикаснији рад запослених и савременије библиотечке услуге намењене корисницима.

Библиотекари на Позајмном одељењу обављали су следеће послове:

- Редовно уклањавање грађања, задуживање и раздуживање библиотечке грађе, продужавање рока задржавања књига;
- Резервација библиотечке грађе. Одговарање на корисничке онлајн захтеве и резервације. Обавештавање телефоном путем о приспелој резервисаној грађи;
- Упознавање корисника библиотечких услуга са употребом каталога и претраживањем доступних електронских база и препоручивање њиховог коришћења;
- Колективни бесплатни упис чланова који су запослени у установама културе града Сомбора, Градској управи, Друштву за борбу против рака и Предшколској установи Вера Гуцуња.
- Праћење издавачке продукције и учешће у процесу избора наслова нових књига за набавку;
- Израда Опомена због невраћених књига;
- Сређивање књижног фонда;
- Припремање и одабир књига за корицење током свакодневног процеса рада;
- као и отале послове који омогућавају рад Одељења.

Због епидемије корона вируса и мера које су уведене у републици Србији одељење је спроводило следеће мере заштите:

Мере заштите:

1. Брисање и дезинфекција књига;
2. Одлагање у посебно обезбеђен простор намењен књигама које су враћене у библиотеку;
3. Обавезно ношење маске у просторијама библиотеке;
4. Корисницима је забрањен слободан приступ фонду.

Како би корисницима омогућили увид у фонд библиотеке библиотекарима Позајмног одељења интензивно су радили на представљању аутора и нових књига у фонду, како онлајн (на друштвеним мрежама) тако и излагањем новопристиглих књига.

Национални дан књиге

Поводом Националног дана књиге и дана Библиотеке Србије који се обележава 28. фебруара, Градска библиотека „Карло Бијелицки“ 1. марта 2021. године својим суграђанима поклонила је попуст од 50% на годишњу чланарину.

Светски дан књиге и ауторских права

Поводом Светског дана књиге и ауторских права, 23. априла, Градска библиотека „Карло Бијелицки“ наградила је своја три највернија читаоца.

Наташа Туркић, директорица библиотеке и Жана Гњатовић, библиотекарка, уручиле су поклоне, монографију „Сомбор – слово по слово“, нашим суграђанима Гордани Граховац, Дуњи Николић и Радославу Танурџићу.

Ноћ књиге

Ноћ књиге, регионална културна манифестација коју организује издавачка кућа Лагуна, организована је у Библиотеци 18. јуна 2021. године. На Позајмног одељењу за одрасле је приређена изложба Лагуних издања а одељење је било отворено за посетиоце до 22 сата.

Википедија, Викибиблиотекар и Библиотека

Кампања уређивања референци

Викимедија Србије у сарадњи са Универзитетском библиотеком Светозар Марковић и Викимедијиним заједницом Републике Српске учествовала је у такмичењу у уређивању референци на Википедији на српском језику - #1Lib1Ref #1Lib1RefСРБ. Такмичење је почело 15. јануара и трајало је до 05. фебруара 2022. године. Циљ ове кампање је мотивисање библиотекара у давању свог професионалног доприноса највећој енциклопедији у људској историји. Уношењем референци и извора чинимо Википедију поузданом, а саме податке у њој лако проверљивим.

Поред локалних Викимедијиних организација и библиотека из Републике Србије, у кампањи су учешће узеле и библиотеке из Републике Српске. Викимедија Србије у сарадњи са Задужбином Викимедија и Викимедијом Пољске први пут је у 2021. години организовала #1Lib1Ref кампању уређивања референци у форми такмичења за земље Централне и Источне Европе.

Резултати кампање: Србија тј. Википедија на српском језику је заузела прво место на глобалном нивоу са унетих 17112 референци, а 5 уредника из Србије се пласирало у 10 најбољих учесника ове глобалне кампање.

Жана Гњатовић (Gzaniag), библиотекарка Градске библиотеке "Карло Бијелички" - са унетих 3816 референци заузела је треће место на глобалном нивоу.

Чланци

Написан је још један чланак о Библиотеци: Сомборски књижевни фестивал. - <https://sr.wikipedia.org/wiki/%D0%A1%D0%BE%D0%BC%D0%B1%D0%BE%D1%80%D1%81%D0%BA%D0%B8%D0%BA%D1%9A%D0%B8%D0%B6%D0%B5%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D1%84%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%B0%D0%BB>

Пројекат Букмаркер

У градској библиотеци "Владислав Петковић Дис" у Чачку 23. јуна 2021. године потписан је уговор о партнерском пројекту чији је носилац Градска библиотека у Чачку и партнера које чине четири јавне библиотеке из Краљева, Новог Сада, Лесковца и Сомбора.

Реч је о унапређењу корисничког искуства у јавним библиотекама Србије помоћу апликације „Букмаркер”. Основна идеја пројекта је израда мобилне апликације која унапређује културу читања у Србији. Читаоцима и посетиоцима библиотека она би нудила ново корисничко искуство, а библиотекама и издавачима представљала помоћ у раду. Вишеструко би употпунила корисничко искуство јер би по први пут у Србији омогућила персонализацију налога, тј. креирање личног профила корисника. Апликација „Букмаркер” би била нова услуга у библиотекама Србије и она би значајно унапредила техничке услове за прегледање библиотечко-информационе грађе и извора. Корисници библиотеке би учествовали у креирању и дељењу садржаја, умрежавали се, односно креативно партиципирали у библиотечким активностима што јесте тенденција савременог библиотекарства.

Промоцији пројекта у чачанској библиотеци присуствовале су директорица сомборске библиотеке Наташа Туркић, дипломирани библиотекар Анђелија Пругинић и Жана Гњатовић. Презентација пројекта састојала се од неколико сегмената: описа пројекта, планиране сарадње, представљање карактеристика апликације Букмаркер и календара активности. Том приликом директорица Наташа Туркић потписала је уговор о партнерском пројекту.

Током месеца новембра на Позајмном одељењу постављен је рачунар намењен промоцији Букмаркер апликације.

Медијска писменост за зрело доба – зум конференција

Библиотека Плус из Београда организовала је зум конференцију под називом *Медијска писменост за зрело доба; Медијско насиље и медијска екологија*. Медијатор конференције је била др Маја Вукадиновић, а поздравну реч су дали Зоран Хамовић, председник Удружења Библиотека плус и Славица Трифуновић, помоћница министра културе.

У главном делу конференције, са својим презентацијама, осим Градске библиотеке "Карло Бијелички" учествовали су и представници Градске библиотеке Суботица, Градске библиотеке Љиг, Градске библиотеке „Вук Караџић“ из Крагујевца, Матичне

библиотеке „Љубомир Ненадовић“ из Ваљева, Народне библиотеке Осечина и Библиотеке Центра за културу из Кладова.

Сомборску Библиотеку представила је Жана Гњатовић, дипломирани библиотекар, радом са темом *Медијска писменост и библиотечке услуге сомборске библиотеке намењене особама старије животне доби*.

Након презентовањих радова следила је дискусија као и округли сто на тему: *Неопходно и могуће : медијска писменост за зрело доба и јавне библиотеке*. Учествовали су: проф. др Мирољуб Радојковић, др Мирјана Матовић а уводничар је био др Мирољуб Радојковић.

Циљ пројекта Медијска писменост за зрело доба је да се библиотекама пружи стручна подршка да развијају знања и охрабре старије грађане, кориснике библиотека да се служе друштвеним медијима, интернетом, али да уз помоћ библиотекара пажљивије бирају, стварају и размењују медијске садржаје.

Међународни дан старијих особа

Међународни дан старијих особа прогласила је Генерална скупштина Уједињених нација 14. децембра 1990. године и који се обележава 1. Октобра сваке године. Циљ је да се подстичу државе да старијим члановима осигурају задовољење њихових потреба и омогуће им учествовање у друштву у складу с њиховим способностима. За обележавање Међународног дана старих на Позајмном одељењу су реализоване две активности за одрасле кориснике сомборске библиотеке:

Гости библиотекари - Наши старији корисници су били у прилици да тог дана буду у улози библиотекара, да препоруче прочитану грађу (књигу) осталим корисницима, да преузму и раздуже књигу, да књигу врате у фонд уз помоћ библиотекара, да размене искуства и утиске. Гости библиотекари су биле наше суграђанке и чланови библиотеке Ева Панић и Ерика Ацић.

Обука за рад на смарт телефону, таблету и рачунару - Обука за рад на смарт телефону, таблету и рачунару имала је за циљ да обучи старије кориснике како да претражују интернет и користе програме за комуникацију преко интернета, употреба Социјалних мрежа.

Обука је реализована у електронској учионици у Гимназији у Сомбору, а час нашим старијим суграђанима су одржали ученици школе.

Активности које су реализоване су производ семинара за библиотекарке „Медијска писменост за зрело доба“ који је реализовало Удружење Библиотека Плус у оквиру пројекта "Медијско насиље и медијска екологија". Активности су представљене на зум конференцији *Медијска писменост за зрело доба; Медијско насиље и медијска екологија*, радом Жана Гњатовић, дипломираног библиотекара, са темом *Медијска писменост и библиотечке услуге сомборске библиотеке намењене особама старије животне доби*.

Дечје одељење

Библиотека бележи сталне групне посете предшколског и школског узраста. Успостављена је стална сарадња са Предшколском установом *Вера Гуцуња*, Канцеларијом за младе, основним школама, Педагошким факултетом. Библиотека сарађује и са другим

сродним институцијама и удружењима за младе. Библиотекари Дечјег одељења реализовали су посете и радионице у сарадњи са школама и библиотечким огранцима из Станишића и Стапара. Боравећи у Библиотеци, деца упознају њен рад или се наменски организују часови и предавања. Водитељи радионица су запослени библиотекари Дечјег одељења.

Дечје одељење библиотеке „Карло Бијелици“ реализовало је 52 различита програма за децу у 2021. години, поштујући све епидемиолошке мере. Посете, промоције, радионице посетило је преко седам стотина малишана. Тематске, едукативне, креативне, забавне радионице одржавале су се током целе године континуирано.

Програм летњих радионица одржавали смо уторком и четвртком у сали Дечјег одељења, а средом у подне на Градском базену. Деца су у паузи купања могла да предахну уз занимљиве садржаје, приче и књиге на разноврсне теме: морске животиње, морско дно, олимпијски спортови, музика, екологија, стрип...

Поред онлајн радионица имали смо и онлајн програм “Упознајте писца за децу” који су обогатили наше услуге корисницима у времену ограничених посета библиотеци. На тај начин упознали смо Милану Лазаревић, Стефана Тићмија, Бојану Ступар, Николету Новак, Златка Васића, Гордану Влајић, Ивану Лукић, Ружицу Томић, Наду Малек, Ота Олтвањија, Александру Филиповић, Гордану Малетић, Даницу Богојевић, Мирослава Кокошара, Лазара Томића.

Добра пракса Дечјег одељења је и организовање промоција дечјих аутора. Угостили смо неколико врхунских српских писаца за децу: Бранка Стевановића, Стефана Тићмија, Јелену Вучић-стрип цртача и приповедача.

Дечје одељење библиотеке се у протеклој години прикључило пројекту „Побуњено читам: мапе југословенског наслеђа“, посвећеног истраживању књижевног и културног наслеђа СФРЈ.

У 2021. години наставили смо сарадњу са Општом болницом Др Радивој Симоновић и компанијом Синагога доо Сомбор у акцији Бебитека – библиобата и библиосека. Награђивали смо прворођеног дечака и прворођену девојчицу поклон пакетом и бесплатним чланством за целу породицу сваког месеца током године.

За студенте Педагошког факултета организована је пракса током зимског семестра. У октобру месецу покренули смо Читалачки клуб под слоганом „Прочитали смо ми, прочитај и ти“ да би и на тај начин промовисали библиотеку, књигу и читање као важан фактор у одрастању сваког детета. Двадесет и седморо деце узраста од првог до осмог разреда основне школе прикључило се овој библиоавантури, која се одржава једном месечно и трајаће до маја месеца 2022. године. Важно је напоменути да је петнаесторо деце из Станишића и да смо састанке и дружења с њима организовали неколико пута у њиховој школској библиотеци. За крај овог пројекта испланирали смо да сваког учесника наградим, а посебно оне који су били најактивнији.

Акција Бебитека - библиобата и библиосека

У 2021. години наставили смо реализацију акције Бебитека – библиобата и библиосека, у сарадњу са *Синагога д.о.о. Сомбор* и Општом болницом *Др Радивој Симоновић*. Почевши од маја 2019. године, свакој прворођеној девојци и сваком прворођеном дечаку у месецу дарујемо пакет који садржи три књиге за најмлађи узраст и играчку, а мајкама породичну чланску карту библиотеке *Карло Бијелици* за годину дана.

Дечја недеља 2021.

Дечја недеља под слоганом „Дете је дете да га волите и разумете“ обележена је, као и обично, прве недеље октобра. Организовали смо бројне радионице за предшколце и основношколце, између осталих, Сомбор- мој град, Пут у свемир, Пирати, Замислите, Кад порастем бићу...

Читалачки клуб *Прочитали смо ми, прочитај и ти*

У октобру месецу покренули смо Читалачки клуб под слоганом „Прочитали смо ми, прочитај и ти“ да би и на тај начин промовисали библиотеку, књигу и читање као важан фактор у одрастању сваког детета. Двадесет и седморо деце узраста од првог до осмог разреда основне школе прикључило се овој библиоавантури, која се одржава једном месечно и трајаће до маја месеца 2022. године. Важно је напоменути да је петнаесторо деце из Станишића и да смо састанке и дружења с њима организовали неколико пута у њиховој школској библиотеци. За крај овог пројекта испланирали смо да сваког учесника награђимо, а посебно оне који су били најактивнији..

Акредитовани семинари

(програми сталног стручног усавршавања)

Од 2014. године сви стручни радници у библиотечко-информационој делатности обавезни су да током године сакупе најмање шест бодова похађајући акредитоване семинаре који су намењени сталном стручном усавршавању. Сви библиотекарски, књижничари и виши књижничари Градске библиотеке у Сомбору и Народне библиотеке у Оџацима испунили су овај услов и у 2021. години.

1. Библиотечке услуге на длану: планирање, развој и коришћење мобилних технологија и апликација – предавач Богдан Трифуновић.
2. Облици и методе дигиталних комуникација у раду са младим корисницима библиотечких услуга 2 – предавач Мирко Марковић.

Похађање COBISS курсева такође се бодује као похађање акредитованих семинара.

Библиотекарско друштво србије

Подружница Западнобачког округа БДС је у 2021. години имала 43 регистрована члана (17 чланова из Градске библиотеке „Карло Бијелицки“ Сомбор, 8 чланова из Народне библиотеке „Бранко Радичевић“ Оџаци, 8 чланова из Библиотеке „Миодраг Борисављевић“ Апатин и 10 чланова из Народне библиотеке Кула).

Чланови подружнице Западнoбачког округа учествовали су у раду Друштва у току године на следећим скуповима:

– Скупштина БДС одржана 24. фебруара 2021. године у Народној библиотеци Србије у Београду.

– Прва међународна онлајн конференција о дигиталној трансформацији у култури и образовању, одржана од 14. до 16. априла 2021. године, у организацији Секције за дигиталну трансформацију библиотека БДС. Конференција је праћена преко Зум платформе.

– Пети вебинар БДС из серије Библиотеке после 2020. у 2021. години, под називом „Са књигама на е: е-књига и електронска позајмица у библиотекама”. Водитељ вебинара био је др Богдан Трифуновић, библиотекар саветник, директор Градске библиотеке „Владислав Петковић Дис” из Чачка и председник БДС. Вебинар је одржан 9. новембра 2021. године преко Зум платформе.

– XVIII конференција БДС са темом „После 2020: Нове прилике и перспективе” одржана од 14. до 16. децембра 2021. године у Крагујевцу. Чланови су такође имали прилику да прате конференцију преко Зум платформе.

– Први састанак Секције за каталогизацију одржан преко Зум платформе 19. Марта 2021. године.

– Други састанак Секције за каталогизацију одржан преко Зум платформе 25. Јуна 2021. године, као и вебинар у оквиру састанка: „Креирање и редакција нормативних датотека у COBISS.SR”, предавача Небојше Ковачевића и Драгиње Витковић из Народне библиотеке Србије.

– Трећи састанак Секције за каталогизацију одржаном преко Зум платформе 28. децембра 2021. године.

У току 2021. године чланови Подружнице Западнoбачког округа нису организовали састанке, сва комуникација одвијала се путем електронске поште и телефонски.

План рада Подружнице Западнoбачког округа за 2022. годину

Планови за наредну годину обухватају учествовање у раду скупштине БДС, учествовање у раду комисија и секција БДС, спровођење одлука и препорука БДС, као и учествовање на стручним скуповима, семинарима и другим активностима. Такође, планирано је да Подружница одржи барем једну Скупштину и један састанак чланова.

Конференције, стручно-научни скупови

Библионет 2021.

У организацији Заједница матичних библиотека Србије и Народне библиотеке Радоје Домановић из Лесковца, уз подршку Министарства културе и информисања, од 9. до 11. септембра 2021. године, је одржан 15. годишњи стручно-научни скуп Заједнице матичних библиотека Србије Библионет. Ове године тема Библионета била је Библиотека од куће: изазови и могућности организације библиотечких услуга током пандемије. Из Сомборске библиотеке Библионету су присуствовали Наташа Туркић, директор, Наташа Плавшић, виши дипломирани библиотекар и Жана Гњатовић, дипломирани библиотекар.

Овогодишњи стручно-научни скуп био је подељен у два дана, у оквиру којих је свој рад током пандемије представило 14 матичних библиотека из целе Србије. Првог дана учесници скупа су, осим поздравних речи домаћина, могли да се, путем видео линка, упознају са искуствима и радом у условима пандемије у библиотекама у Ријеци, Загребу и Љубљани. Како је и било очекивано, у почетку су све библиотеке поштовале препоручене мере Владе и кризног штаба, а након тога организовале су рад у складу са препорученим мерама локалних кризних штабова и развојем ситуације.

Првог дана Библионета додељена је награда Ђура Даничић за 2020.годину. Лауреати Селимир Радуловић управник Библиотеке Матице српске и Соња Шуковић директорка Народне библиотеке Стеван Сремац из Ниша су након уручења награде одржали кратке беседе.

Уз предавања и размену искустава, библиотекари су имали прилику да упознају знаменитости Лесковца и његове околине.

XVIII конференција БДС

У Крагујевцу је, од 14. до 16. децембра 2021. године, одржана 18. Конференција Библиотекарског друштва Србије под називом После 2020: нове прилике и перспективе. Овом традиционалном скупу библиотечко-информационе заједнице под окриљем Библиотекарског друштва Србије, присуствовали су и представници сомборске Библиотеке: Наташа Туркић, директорица, Анђелија Пругинић, Жана Гњатовић, Горана Копоран и Дејан Подлипец.

Први дан Конференције био је у знаку обележавања Дана библиотекара Србије. На Свечаној скупштини Библиотекарског друштва Србије, додељене су награде Друштва за 2021. годину.

Награда Запис, која се додељује за трајан допринос развоју библиотечко-информационе делатности додељена је Ивани Николић из Народне библиотеке Србије, награду Стојан Новаковић за оригинално ауторско дело на српском језику из области библиотечко-информационе делатности, добиле су ауторке Сања Степановић Тодоровић и Марина Нинић, запослене у Српској академији наука и уметности у Београду, за публикацију „Библиотека Српске академије наука и уметности: 1841-2021“. Награда Најбољи библиотекар за значајне резултате на унапређењу библиотечко-информационе делатности у 2021. години отишла је у руке Мирјани Нешић са Академије техничких струковних студија у Београду.

За време сва три конференцијска радна дана, присутни су имали прилику да кроз четири радне, две панел сесије и једног онлајн предавања размене своја искуства на теме партнерстава, онлајн корисника и публике, виртуелних услуга и сервиса, нових библиотечких простора, одрживог развоја и стратешког планирања у библиотекама и око њих.

Конференција После 2020: нове прилике и перспективе одржана је у хибридном формату, јер су учесници имали прилику да конференцију прате и у онлајн формату. Конференцију је пратило око 250 регистрованих учесника из Србије, Босне и Херцеговине, Црне Горе, Хрватске, Словеније, Македоније, Холандије, Данске.

Одржавање 18. конференције на крају још једне изазовне и тешке године за цео свет дошло је у тренутку све веће потребе за сарадњом и обновом физичких контаката између колега и чланова Друштва, што је пружио најлепшу увертуру уласка у 2022. годину када

ће БДС обележити свој велики јубилеј – 75 година постојања Друштва, навели су руководиоци Библиотекарског друштва Србије.

Делатности и услуге

Издавачка делатност

Поводом отварања Легата Мирослава Јосића Вишњића, библиотека је штампала пригодан каталог који је приредила Марија Чачић.

У едицији Сабрана дела Вељка Петровића, Библиотека је штампала четврту књигу приповедака *Разговору никад краја*.

Поезија вином обојена, збирка је песама које су учествовале на истоименом конкурс, а који су организовали Удружење грађана „ИНФОРМА“ Сомбор у сарадњи са Градском библиотеком „Карло Бијелички“ Сомбор и Културним центром „Лаза Костић“ Сомбор.

Монографија *Сомбор – слово по слово (101 прича у 30 слова)* аутора Милана Степановића, књига са бројним прилозима и појмовима који представљају град Сомбор, добила је и своје ћирилично издање. Од истог аутора, штампана су још два наслова: *In that Sombor town--- : seen through the prism of time* и *Стара сомборска знамења*, где је Библиотека била суиздавач, уз УГ Норма.

36 обрнутих завештања, прва збирка поезије Ведрана Феризовића, нашла је своје место у издавачкој продукцији Библиотеке.

У едицији *Сомборског књижевног фестивала* објављена је 6. књига, збирка *Сломљени триптих Страхине Млађеновића*. *Сломљени триптих* садржи три обимне приче које повезују сличан тематско-мотивски оквир и које се могу читати издвојено из целине, али и увезано, као део триптиха. То води рукопис ка жанровско-формалном одређењу збирке уланчаних прича, хибридног облика на граници романа и класичне збирке кратких прича, у којој аутор понавља доминантне детаље свог наратива и сваки пут им пружа нови слој значења и упечатљивости. Његови јунаци и њихов унутрашњи свет представљају различите дилеме и проблеме са којима се суочавају људи XXI века, и стога се збирка *Сломљени триптих* може читати као документ о нашем времену, али и подсећање на прошлост чије нас последице и даље прате.

У едицији *Голуб*, која подразумева издавање прве књиге аутора, објављена је збирка прича *О осталима* Саше Губеринић.

Часопис за културу Домети

Часописа за културу „Домети“ уредили су Саша Радојчић, Тамара Бабић и Бранислав Живановић, док је главни уредник књижевник Драган Бабић.

Часопис за културу Домети, пролеће-лето, 2020. година, двоброј 184-185

Двоброј 184-185 *Часописа за културу „Домети“* уредили су Саша Радојчић, Тамара Бабић и Бранислав Живановић, док је главни уредник књижевник Драган Бабић.

На 184 страна садржај часописа је:

Рубрику *Темат*, посвећену Даши Дрндићу приредио је Драган Бабић. У њој се налазе радови аутора: Анера Ризнар: *ИНТЕРДИСКУРЗИВНЕ ФИГУРЕ*; Бен Стритер: *ОПРАВДАНИ ГНЕВ ДАШЕ ДРНДИЋА*; Ђурђа Строглавец: *ПРЕСТАНИМО БИТИ САМО ПОСМАТРАЧИ*; Дара Шљукић: *ЈЕЗИК И ПОЛИТИКЕ ПРИПАДАЊА У РОМАНИМА ДАШЕ ДРНДИЋА*.

У рубрици *Датум / Сомборски књижевни фестивал 2020: објављени су рукописи Радмила Лазић ДРУГА АПОКАЛИПСА*, Гојко Божовић: *ТЕРАСА И ЈОШ ПЕТ ПЕСАМА*, Ђорђе Деспих: *ЧЕТИРИ ПЕСМЕ*, Јовица Аћин: *У ГОДИНИ БЕЗ ЗАГРЉАЈА*, Мирјана Ђурђевић: *ВЕСТИ ИЗ КУЛТУРЕ*, Горан Скробања: *ПУЦЊИ У РАСВИТЊАК*, Даница М. Савић: *ЕФЕКАТ ЛЕПТИРА*.

У рубрици *Реч* објављени су аутори: Чедомир Јаничић, Нинослав Маринковић, Гојко Челебић, Воки Ерцег, Марко Стојкић, Мила Дракулић и Радивој Шајтинац.

У рубрици *Споне* објављен је одломак романа *СУШТИНА СТВАРИ* Грејама Грина, који је превео с енглеског језика Дарко Тушевљаковић.

Есеј: објављен је есеј Виктора Лазића *БЕСЕДА БОРИСЛАВА ПЕКИЋА ЗА СЛОБОДУ КЊИЖЕВНОГ ИЗРАЖАВАЊА*, есеј Алексе Ђукановића *ДАНИЛО КИШ – ЕРУПТИВНИ ЕСЕЈИСТА* и есеј Јелене Журић *ОПШТЕ МЕСТО У НАЧЕЛУ НЕИЗВЕСНОСТИ*.

У рубрици *Вредновања објављене су радови*: Мирјане Јовелић *С ОБЕМА НОГАМА НА „ПЕЧЕНОЈ ЗЕМЉИ“*, УМЕСТО У КЉУНУ „ГЛИНЕНОГ“ ГОЛУБА (Небојша Лапчевић: Рукопис у теракоти, Вршац, 2020), Бранка Ђурчића *ЦОЈШТИНА ИЛИ МУШКИ МИ(Т)* (Срђан Срдић : Љубавна песма; Партизанска књига, Кикинда, 2020), Јелене Маринков *КАД БИ ГРАД ПРОГОВОРИО* (Ана Милош: Говори град; Књижевна радионица Рашић, Београд, 2020) и Ивана Радосављевића *КЊИГА ЗА ШКОЛСКУ ЛЕКТИРУ* (Драгана Младеновић: Фемицид и друге песме; Културни центар Новог Сада, Нови Сад, 2020).

У рубрици *Чин* објављен је текст Зорана Р. Поповића *ИГРЕ ПОД МАСКАМА ИЛИ РАСПОЛОЖЕНИ ЗА ИГРУ: 17. Београдски фестивал игре*.

Часопис за културу Домети, јесен-зима, 2021. година, двоброј 186-187

Двоброј 186-187 часописа за културу „Домети“ уредили су Саша Радојчић, Тамара Бабић и Бранислав Живановић, док је главни уредник књижевник Драган Бабић.

Рубрика *Темат* посвећена је Џ. Г. Баларду, темат је приредио Дарко Тушевљаковић. У овом темату објављени су: *ЛАНСИРАНА ЛАМПА ЗА ДАЉА ИСТРАЖИВАЊА (одломак)*, Сајмон Салерса, *ПРОТИВ ЕНТРОПИЈЕ*, Петера Ронов-Јесена, *РЕПТИЛСКО ГНЕЗДО*, Џ.Г.Баларда, *МАПЕ УНУТРАШЊЕГ ПРОСТОРА: „РЕПТИЛСКО ГНЕЗДО“ Џ.Г.БАЛАРДА У СВЕТЛУ ПОЛИТИКЕ ИСКУСТВА Р.Д.ЛЕНГА*, Доминике Орамус, *(НЕ)ВЕСЕЛЕ ВЕСТИ ИЗ ТУЖНИХ ТРОПА ТРИЈАСА*, Зорице Ђерговић-Јоксимовић и *ЦЕЛУЛОИДНЕ МУТАЦИЈЕ ЦЕЈМСА БАЛАРДА*, Милоша Цветковића.

У рубрици *Датум*, поводом одржане књижевне манифестације *Дан Лазе Костића*, објављено је пет песама Ђорђа Нешића, добитника повеље *Венац Лазе Костића и КОСМИЧКА ПРЕСЛИКАВАЊА ЂОРЂА НЕШИЋА*, Драгана Хамовића. Поводом манифестације *Вељкови дани 2020* објављена је беседа Јовице Аћина *ПРИПОВЕДАМ ЗА ЖИВЕ И ЗА МРТВЕ*.

Рубрика *Реч* обухвата песме Анђелка Заблаћанског, Андрије Радуловића и Борислава Топалића. Ту су и текстови: *МАРАИКИ*, Тамаре Ковачевић, *ЛЕНА*, Слободана Дамњановића и *МОДРИНЕ*, Зорице Бабушки.

Рубрика *Споне*: Артур Конан Дојл *САЈАМ НА ОТВОРЕНОМ*.

Рубрика *Есеј*: Бојана Аћимовић, *ЕКОЛОШКА ИМАГИНАЦИЈА У КНАУСГОРОВИМ ГОДИШЊИМ ДОБИМА*.

У рубрици *Вредновања* објављене су критике: Милан Завиша: *МОЈА СЕЋАЊА ДАЛЕКО НЕ СЕЖУ. РЕЧИ ЧЕСТО ЗНАЈУ ДА ИЗДАЈУ* (Синан Гудевић: *Књига прва, Звијезде над Бразилом; Књига друга, Демон по имену Сутра, Фрактура, Запрешћ*, 2018, и *Бенџо у Гробу, Службени гласник, Београд, 2020*), Јана Алексић: *ДИЈАЛЕКТИЧКА ИСКУШЕЊА ПЕСНИЧКОГ УМА* (Саша Радојчић: *То мора да сам такође ја, Архипелаг, Београд, 2020*), Виолета Митровић: *ЈЕДИНСТВЕНА ЛИЧНОСТ СРПСКЕ КУЛТУРЕ И ИМПЕРАТИВ СЕЋАЊА* (Михајло Пантић (пр.): *Океан Пекић, Библиотека града Београда, Београд, 2020*), Мирјана Јовелић: *ПЛЕС ЖИЛЕ НА СЛЕПООЧНИЦИ, ИЛИ: БОЛ НА ДОДИР* (Бирсена Џанковић: *Отворена књига затворена, грађански форум, Нови Пазар, 2020*), бранко Ђурчић: *НОРВЕШКА, ИЗНУТРА* (Нина Лике: *Поодмакло, с норвешког превео Радош Косовић, Геопоетика, Београд, 2020*), Јелена Маринков: *САВРЕМЕНИ ЧОВЕК ПРИЖЕЉКУЈЕ КАТАСТРОФУ* (Крста поповски: *Невреме, Књижевна Радионица Рашић, Београд, 2020*), Горан Ибрајтер: *ЛАЗИНИ ПОЗОРИШНИ УКРШТАЈИ* (Миливоје Млађеновић: *интертекстуална плетисанка: Конституција драмског лика Лазе Костића, Стеријино Позорје, Нови Сад, 2020*), Миленко Попић: *ПОЕТСКИ ПЕРПЕТУМ МОБИЛЕ* (Гојко Божовић: *Изнад воде: изабране песме, МеандарМедиа, Загреб, 2019*) и Бранислав Живановић: *ТЕКСТУРА ЖИВЉЕЊА* (Ђорђе Дестић, *Песме и други ожиљци, Културни центар Новог Сада, Нови Сад, 2018*).

Рубрика *Боја и облик* доноси текст Тајане Смиљанић *НИЛ ГЕЈМЕН, ИВИЦА И МАРИЦА – ЗБОГ ГЛАДИ МОЖЕШ ДА ПОСТАНЕШ ХРАНА*).

Књижара

Књижара је отворена у новембру 2016. године и налази се у згради Библиотеке у улици Краља Петра I број 11. У својој понуди има издавачку продукцију наше библиотеке – монографске публикације и часопис Домети. У комисионој продаји доступна су издања петнаест издавачких кућа из Србије. Књижара нуди и услуге читавања електронских докумената, штампања, фотокопирања и корицења.

Од 24. фебруара 2020. године Књижара послује у адаптираном и знатно функционалнијем простору са улазом из улице Аврама Мразовића.

Раднице у књиговезници Верица Тирић и Катица Плетл су упоредо радиле као продавци у Књижари, што је подразумевало послове везане са продају – издавање фискалних рачуна и вођење Књиге евиденције продаје. Такође су учествовале у редовним и ванредним пописима комисионе робе и наших издања.

Наташа Плавшић, виши дипломирани библиотекар на Одељењу за набавку и обраду библиотечко-информационе грађе обављала је послове везане за делатност трговине – комуницирање са комитентима (издавачима), набавку, пријем и задужење робе са пратећим документима, састављање пријемно-евиденционих листова комисионе робе, унос артикала и продајне вредности у фискалну касу, одјаву продате комисионе робе, нивелацију цена, попис и поврат робе, састављање спискова допуне наслова, вођење Фејсбук стране књижаре и продају наших издања.

Књиговезница

Бавећи се пословима из делокруга заштите библиотечко-информационе грађе, запослени у књиговезници су укоричили 1005 примерка књига, 88 свезака новина и часописа и 5 повеља.

У књиговезници се фотокопира библиотечко-информациона грађа и библиотечка административна документација. Књиговезничарке су велик део 2021. године провеле радећи у књижари која се налази у приземљу библиотечке зграде. Такође, биле су ангажоване на пословима годишњег инвентара и на дистрибуцији библиотечких издања, књига и часописа *Домети*.

Књиге на кућну адресу

Библиотечка услуга, покренута 2017. године, намењена је особама старије животне доби, особама које су слабије покретне или непокретним лицима. Осим ношења књига на кућну адресу грађана, књиге се носе и у Геронтолошки центар Сомбор.

Програмски садржаји

Библиотека је у првих пар месеци 2021. године, због ширења епидемије корона вируса све планиране програме одлагала до даљег. Пандемија изазвана корона вирусом утицала је на све аспекте рада.

Поводом Дана Града Сомбора у Народном позоришту Сомбор, представљена је, 17. фебруара 2021. године, књига Милана Степановића, *СОМБОР СЛОВО ПО СЛОВО : 101 прича у 30 слова*.

У оквиру Сомборског интернационалног фестивала стрипа и фантастике, 7. маја, у Библиотеци је организована **изложба оригиналних табли Зорана Јанковића**. 13. маја уприличена је **пројекција филма и представљање књиге *Порајмос***.

Промоција нове књиге Борислава Косановића *Грумен подно Проклетија* одржана је 17. јуна. У јуну је одржана и Књижевна манифестација *Дан Лазе Костића* (лауреат Ђорђе Нешкић) и пројекција филмова у оквиру турнеје филмског фестивала *Слободна зона*. Сомборци су били у прилици да погледају играни филм Ундине, који поставља питање да ли је потрага за правом љубави заправо само мит, и два документарна филма: *У славу краљици*, који говори о четири шахисткиње из Грузије које доносе револуцију у женском шаху широм целе планете и постају совјетске иконе женске еманципације током хладног рата и *Лепши свет*, филм који трага за одговорима на питања како треба да изгледа добар и успешан живот и да ли је другачији начин живота уопште могућ?

Промоција нове књиге Марка Томаша *Скратимо причу за главу* одржана је 21. јула, у кафеу *Дес Артс*. У програму је, уз аутора, учествовао и професор Томислав Брлек.

У Сали Дечјег одељења Библиотеке, 25. септембра, уз путописно-документарно предавање, представљена је књига *ПУТ У РАЦАСТАН*, ауторке Монике Маширевић. Уз аутора, о књизи је говорио и Карло Фудерер, проф. српског језика и рецензент.

Октобар је био у знаку три промоције: промоција књиге Миливоја Млађеновића, *Интертекстуална плетисанка : конституција драмског лика Лазе Костића*,

промоција књига Стефана Тићмија, која је организована у оквиру првог круга Читалачког клуба *Прочитали смо ми, прочитај и ти* и промоција књиге *Сто сонета светлости*, Николе Кривокуће.

17. новембра, у Сали Дечјег одељења Библиотеке, одржана је промоција књиге *Баба Анујка - Банатска вештица*. Промоцију под називом Рађање једне књиге, представио је аутор, Шимон А. Ђармати. Промоција романа *С*, Пеђе Настасића, одржана је у сали Дечјег одељења Библиотеке, 29. новембра, а на промоцији је, уз аутора, говорио и Миливоје Млађеновић. У оквиру Анимирание среде у Библиотеци, организована су два програма: радионица цртања манги, коју је водила Јелена Вучић, након чега је представљена књига *Пратња*, чији је аутор Јелена Вучић.

У децембру је Библиотека организовала промоцију збирке поезије *Мирис боје*, Божицара Т. Цмиљанића. 17. децембар био је у знаку свечаног отварања Легата Мирослава Јосића Вишњића, када је уз свечано отварање Легата уприличено и вече посвећено Мирославу Јосићу Вишњићу.

Сомборски књижевни фестивал одржан је 21. и 22. маја, а у новембру књижевна манифестација *Подунавски дан Јаноша Херцеза* (лауреат Хасз Роберт).

Конкурс *Голуб*, за необјављен рукопис прве књиге, расписан је у мају, резултати конкурса објављени су у августу. Свечано уручење награде, Саши Губеринић за збирку прича *О осталима*, организовано је без публике, 20. децембра уз присуство медија.

Програми народних књижница и читаоница у селима

У стационираним библиотечким огранцима у 14 села на подручју града Сомбора планирани програми претрпели су и у 2021. години доста рестрикција због епидемије корона вируса. Одржано је укупно 29 радионица за најмлађе кориснике: Алекса Шантић 9, Светозар Милетић 3, Станишић 2 и Телечка 15.

Манифестације

Поводом Дана Града Сомбора у Народном позоришту Сомбор, представљена је, 17. фебруара 2021. године, књига Милана Степановића, *СОМБОР СЛОВО ПО СЛОВО : 101 прича у 30 слова*. Књига представља збир прилога о појмовима који симболизују град Сомбор, кроз седам столећа урбаног континуитета, од његовог настанка до савременог доба.

Дан Лазе Костића

Књижевна манифестација Дан Лазе Костића, посвећена најкарактеристичнијем песнику српског романтизма и најлепшој љубавној песми Santa Maria della Salute, одржана је по девети пут у среду, 9. јуна, у 12 часова, у дворишту Дечјег одељења Градске библиотеке, уз поштовање свих прописаних превентивних мера које се односе на спречавање ширења заразне болести COVID-19.

Жири песничке повеље Венац Лазе Костића, у саставу Драган Станић, Стојан Бербер и Горан Малбаша, донео је одлуку да ове године Венац Лазе Костића припадне Ђорђу Нешићу.

У програму су учествовали: Ђорђе Нешић, лауреат, Наташа Туркић, директорица библиотеке, Стојан Бербер, књижевник и професор универзитета у пензији, Горан Малбаша, професор књижевности, Давид Кецман Дако, књижевник, и Миленко Попић, песник са гитаром.

Манифестацију Дан Лазе Костића организују Градска библиотека Карло Бијелички и Удружење грађана Раванградско пролеће.

Сомборски књижевни фестивал

Сомборски књижевни фестивал одржан је 21. и 22. маја у организацији Градске библиотеке „Карло Бијелички“ и уз подршку Града Сомбора, Покрајинског секретаријата за културу, јавно информисање и односе с верским заједницама, и Министарства културе и информисања Републике Србије.

У петак, 21. маја, уприличено је свечано отварањена којем су се публици обратили Наташа Туркић, директорка Библиотеке, и уредништво Фестивала, Тамара и Драган Бабић. Након отварања уследила је додела награде на конкурс за другу књигу аутора млађих од тридесет и пет година, која се састоји из штампања награђеног рукописа и дипломе. Ове године награђена је збирка кратких прича *Сломљени триптих* Страхине Млађеновића који се у кратком разговору представио публици, говорио о значају конкурса као аутор чији се рукопис и прошле године наметнуо као један од фаворита за награду, и истакао значај рада на књизи пре но што се она појави пред читаоцима.

Гости првог дана фестивала били су прозни писци Душан Вејновић и Бојан Кривокапић, који су се сомборској публици представили читањем своје прозе и кроз разговор са Драганом Бабићем. Они су говорили о свом стваралаштву у време пандемије, својим прозним почецима и наградама којима су овенчани, као и о очекивањима и надањима везаним за своја наредна дела. Уз то, они су се представили као писци који често промовишу своју књижевност у другим градовима и пределима, те су могли да повуку паралеле између књижевних дешавања и догађаја у мањим и већим срединама, као и у региону и иностранству.

Гости другог дана фестивала, 22. маја, били су песници Данило Лучић и Бојан Васић, а они су, након читања своје поезије, у разговору са Тамаром Бабић говорили о својој песничкој генерацији, узорима који покрећу њихов рад, статусу домаће поезије у региону и свету, као и значају нових могућности организовања књижевних вечери, промоција и фестивала овог типа. Као песници са богатим искуством и опусом иза себе, премда су представници младе песничке генерације, аутори су говорили о значају уредничког рада на припреми рукописа пре публикације, али и сарадњи са писцима сличних година и сензибилитета који су њихова прва читалачка публика и консултанци на пољу критичко-уредничког рада који доводи до квалитетнијих песничких наслова.

Сомборски књижевни фестивал, 2021. године одржан је у дворишту Дечјег одељења Градске библиотеке, уз поштовање препоручених мера заштите и ограничење могућег броја посетилаца.

Програм Фестивала пренешен је уживо на Фејсбук страници Сомборског књижевног фестивала.

Подунавски дан Јаноша Херцега

Градска библиотека Карло Бијелички организује Књижевну манифестацију *Подунавски дан Јаноша Херцега*. Свечано уручење Књижевне награде Јанош Херцег овогодишњем лауреату Хász Рóберту, приређено је 5. новембра 2021. године.

Након свечаног уручења Књижевне награде Херцег Јанош (Награда је уметничко дело академског вајара Петера Мраковића, добротвор награде ЗР Пеле из Сивца) следио је разговор са добитником награде, Хász Рóбертом. Учесници манифестације, осим лауреата, били су Балász Аттила и Л. Мóгер Тíмеа.

Програм је одржан у сали Дечјег оделјења Градске библиотеке Карло Бијелички.

Поезија вином обојена

Удружење грађана „ИНФОРМА“ Сомбор у сарадњи са Градском библиотеком „Карло Бијелички“ Сомбор и Културним центром „Лаза Костић“ Сомбор покренуло је манифестацију *Поезија вином обојена*. У оквиру манифестације расписан је конкурс за избор најлепше песме у којој се спомиње вино, као неизбежна тема повезана са љубављу - вечита инспирација песника свих доба и епоха.

Све пристигле песме које су прошле жирирање објављене су у збирци песама, а промоција је била одржана 25. септембра у дворишту Градске библиотеке.

Сарадња са установама, удружењима и невладиним организацијама

И у 2021. години настављена је сарадња са Педагошким факултетом у Сомбору. Пракса студената реализована је у пролећном и јесењем семестру. Студенти, смера библиотекар-информатичар, у склопу своје наставе долазили су на Позајмно одељење, Научно и Дечје одељење и запослени су их укључивали у рад.

Манифестација *Ноћ књиге*, реализована је у јуну у сарадњи са ИК *Лагуна*.

Настављена је сарадња са *Клубом љубитеља стрипова*, ПЕБ центром, УГ *Урбани Шокци* и УГ *Буњевачки медија центар*.

Финансирање текућих инвестиција и програма јавних радова

Уз средства оснивача Библиотека је у конкурсима у државним институцијама и фондацијама обезбедила средства за даље уређење и опремање Библиотеке и послове дигитализације кроз програме Јавних радова.

- Национална служба за запошљавање 445.309,56 динара *Пројекат јавни радови Уређење таванског простора*
- Град Сомбор – буџет 100.000,00 динара *Часопис за културу Домети*
- Град Сомбор – буџет 150.000,00 динара *Подунавски дани Јаноша Херцега*
- Град Сомбор – буџет 100.000,00 динара *Дан Лазе Костића*
- Град Сомбор – буџет 200.000,00 динара *Сомборски књижевни фестивал*

- Покрајински секретаријат за културу и јавно информисање и односе са верским заједницама 100.000,00 динара *Часопис за културу Домети*
- Покрајински секретаријат за културу и јавно информисање и односе са верским заједницама 100.000,00 динара *Сомборски књижевни фестивал*
- Покрајински секретаријат за културу и јавно информисање и односе са верским заједницама 100.000,00 динара *Суфинансирање матичне делатности*
- Покрајински секретаријат за културу и јавно информисање и односе са верским заједницама 90.000,00 динара *Набавка књига и других публикација за јавне општинске и градске библиотеке у АП ВОЈВОДИНИ у 2021. години.*
- Министарство културе и информисања 430.000,00 динара *Заштита дела раритетних књига Градске библиотеке „Карло Бијелички“ у Сомбору*
- Министарство културе и информисања 800.000,00 динара *Легат Мирослава Јосића Вишњића*
- Министарство културе и информисања 150.000,00 динара *Сомборски књижевни фестивал*
- Министарство културе и информисања 150.000,00 динара *Часопис за културу Домети*
- Министарство културе и информисања 17.600,00 динара *Откуп публикација*

Управни и Надзорни одбор библиотеке

У протеклој 2021. години на седницама Управног и Надзорног одбора Библиотеке разматрана су важна питања, и донете су значајне одлуке:

Управни одбор Градске библиотеке „Карло Бијелички“

- Усвајање Плана јавних набавки Библиотеке за 2021.годину;
- Измена и допуна Правилника о јавним набавкама;
- Извештај о јавним набавкама које су спроведене у 2020 години;
- Разматрање и усвајање Извештаја о раду Градске библиотеке „Карло Бијелички“ за 2020. годину;
- Разматрање и усвајање финансијског извештаја и финансијских показатеља Градске библиотеке „Карло Бијелички“ за 2020. годину;
- Усвајање Извештаја о извршеном попису са предлогом решења Централне комисије Градске библиотеке „Карло Бијелички“ Сомбор за 2020. годину;
- Извештавање Управног одбора у утрошеним сопственим средствима за 2020. годину;
- Разматрање и усвајање предлога Статута Градске библиотеке „Карло Бијелички“ Сомбор;
- Усвајање предлога Плана рада Градске библиотеке „Карло Бијелички“ за 2022. годину;
- Усвајање Правилника о видео надзору Градске библиотеке „Карло Бијелички“ Сомбор;
- Усвајање Правилника о начину евидентирања, класификовања, архивирања и чувања архивске грађе и документарног материјала;
- Усвајање листе категорија архивске грађе и документарног материјала, са роковима

чувања;

- Обавештење за чланове Управног одбора о разрешењу председника Управног одбора и именовану нове председнице Управног одбора Градске библиотеке „Карло Бијелицки“ Сомбор;
- Усвајање Плана рада Градске библиотеке „Карло Бијелицки“ за 2022. годину;
- Усклађивање следећих правилника са допуном Статута Градске библиотеке „Карло Бијелицки“ број 8/2021:
 - Пословник о раду Управног одбора;
 - Правилник о набавкама као и измене и допуне правилника;
 - Правилник о коришћењу службеног возила;
 - Правилник о наградама Јаноша Херцега;
 - Правилник о стицању и расподели сопствених прихода;
 - Правилник о повреди радне дисциплине и дисциплинског поступка у Градској библиотеци „Карло Бијелицки“ Сомбор;
 - Правилник о накнадама трошкова и примањима запослених у Градској библиотеци „Карло Бијелицки“ Сомбор;
 - Правилник о организовању књижевне смотре Вељкови дани;
- Обавештење о Плану јавних набавки за 2022. годину (набавке на које се не примењује Закон о јавним набавкама;
- Сагласност за увђење бежичног кућног интернета;
- Обавештење о формирању Комисије за попис имовине и обавеза за 2021. годину;
- Усвајање Чланарине за 2022. годину;

Надзорни одбор Градске библиотеке „Карло Бијелицки“

- Разматрање и усвајање Извештаја о раду Градске библиотеке „Карло Бијелицки“ за 2020. годину;
- Разматрање и усвајање финансијског извештаја и финансијских показатеља Градске библиотеке „Карло Бијелицки“ за 2020. годину;
- Усвајање Извештаја о извршеном попису са предлогом решења Централне комисије Градске библиотеке „Карло Бијелицки“ Сомбор за 2020. годину;
- Извештавање Надзорног одбора о спроведеним јавним набавкама у 2020. години;
- Усклађивање Пословника о раду Надзорног одбора Градске библиотеке „Карло Бијелицки“ Сомбор са Статутом Библиотеке;
- Састављање Извештаја о раду Надзорног одбора за 2021. годину.

Синдикат

Синдикати јавних служби прилагодили су своје активности новонасталој ситуацији у доба пандемије, па се координација и комуникација одвијала у дозвољеним оквирима. Редовна седница Извршног одбора НСЈСВ одржана је фебруара 2021. године у Сомбору, у просторијама НСЈСВ, у којима је одржана и седница Председништва НСЈСВ, на којима је присуствовала Верица Сладојевић, као члан. На седницама су анализирани досадашње активности синдиката и планирани преговори са Владом РС у вези посебног колективног уговора. Усвојен је завршни рачун НСЈСВ за 2021. годину и донет план активности за наредни период.

Градска библиотека „Карло Бијелички“

Директорица Наташа Туркић

